

Planinska zveza Slovenije

Datum: 11. avgust 2009

Komisija za varstvo gorske narave

Usposabljanje za: Varuh gorske narave

Seminarska naloga

ROKOVNJAŠKA POT

Mentor: mag. Borut Peršolja

Avtorica:

Sonja Mlakar

PD Blagovica

Kazalo

Uvod	3
1. etapa Blagovica–Golčaj	4
2. etapa Golčaj–Reber	6
3. etapa Reber–Doline	9
4. etapa Doline–Trojane	11
5. etapa Trojane–Špilk	13
6. etapa Špilk–Češnjice	15
7. etapa Češnjice–Trnovče	22
8. etapa Trnovče–Dupeljne	25
9. etapa Dupeljne–Brdo	27
10. etapa Brdo–Gradišče	31
11. etapa Gradišče–Vinje	35
12. etapa Vinje–Limbarska gora	37
13. etapa Limbarska gora–Golčaj	39
Zaključek	41
Kazalo slik	42
Viri	44

Uvod

Po končanem tečaju za varuhe gorske narave imamo slušatelji še nalogu, da naredimo seminarsko nalogu. Vsebovala naj bi temo, ki je povezana z matičnim planinskim društvom. Sem članica PD Blagovica, zato bom za nalogu opisala našo Rokovnjaško planinsko pot. Pot so svečano odprli 1998 leta, na peto obletnico društva. Rokovnjaška pot je dolga 58 km, ima 13 kontrolnih točk, kjer so vpisne knjige in žigi. Pri PD Blagovica lahko dobimo Dnevnik Rokovnjaške poti, kamor vtišnemo žige. Vsak pohodnik, ki prehodi celotno pot, dobi spominsko značko. Pot časovno ni omejena. Večinoma poteka po mejah občine Lukovica, kamor spada tudi Blagovica. Pot se imenuje po Rokovnjačih, to so bili dezerterji iz vojaških služb in vojaški begunci. Pojavili so se v 18. stoletju. Rokovnjaštvo je neke vrste razbojništvo, saj niso imeli drugega vira preživljavanja, kot ropanje in kraje pri okoliških kmetijah. Skrivali in gibali so se po hribih Črnega grabna. Občina Lukovica geografsko zajema območje Črnega grabna od Prevoj do Trojan. Ime Črni graben izhaja iz kamnine, ki da tlom črno barvo in se imenuje permjski skrilavec. Pod prelazom Učak pri Trojanah pa izvira potok Radomlja, ki se z vsemi pritoki izliva v Račo, ta pa v Kamniško Bistrico.

»Še pred desetimi leti je bilo veliko slišati o rokovnjačih. To so bili prava nadloga deželi ,ko so po malem beračevali, po malim kradli in s silo jemali.« (Vir: Novice 1855, stran 83)

Slika 1: Zemljevid Rokovnjaške poti.

1. etapa Blagovica–Golčaj

Rokovnjaško pot pričnemo v Blagovici, ki je krajevno središče osrednje-vzhodnega dela Črnega grabna. Spada v občino Lukovica, ki je leta 1995 postala samostojna, prej je spadala v občino Domžale. Občina Lukovica leži v osrednji Sloveniji in meri 74 km². Pri planinskem kozolčku dobimo prvi žig, na informacijski tabli pa vidimo oris poti. V stari stavbi, bivšem kulturnem domu poleg kozolčka, ima svoje prostore tudi Planinsko društvo Blagovica.

Slika 2: Informacijska tabla v Blagovici.

Tu se prične pot proti Golčaju (690 m). Prečkamo cesto, gremo pod avtocesto in zavijemo levo na markirano pot v gozd. Po polurni hoji po dokaj strmi poti, se priključimo na grebensko pot, ki nas pelje proti Limbarski gori. Do vrha Golčaja je še nekaj minut. Tam stoji spominsko obeležje padlim borcem Radomeljske čete, ki so padli v boju z okupatorjem oktobra 1941 leta. Na Golčaju stoji tudi cerkev sv. Neže, ki je najstarejša v Črnom grabnu. V njenem zvoniku pa je najstarejši zvon na tem območju, iz leta 1423. V tej cerkvici je vsako leto na Velikonočni ponedeljek maša za planince. Poleg cerkve so še ruševine mežnarije, ki je bila med vojno skupaj s cerkvijo požgana. V okolini cerkve raste poleg travniških rastlin tudi nekaj zdravilnih: šentjanževka, rman, zdravilni čistilec, navadna črnoglavka. Zgodaj poleti pa tu cveti tudi temnordeča močvirnica, ki sem jo videla še na melišču med Borjami in Dolinami. Tu je tudi drugi žig.

Slika 3: Lučnik in pogled na Blagovico.

Slika 4: Cerkev sv. Neže.

2. etapa Golčaj–Reber

Pot nadaljujemo po gozdnici proti Borjam. Hodimo po mešanem gozdu, največ pa je borovca, spomladi pa cveti tu veliko resja. V vasi Borje raste na pobočjih veliko črnega in velecvetnega lučnika. V Borjah je cerkev sv. Jakoba, prvič je bila omenjena leta 1523. Zanimiva je streha zvonika, ki je pokrita s skodlami.

Slika 5: Cerkev v Borjah.

Ob poti na koncu vasi lahko vidimo nekaj lip, ki imajo že kar lepo starost.

V bližini Borij, v smeri proti Dolinam, je eno največjih rastišč tise v Sloveniji. Tisa je zaščitena rastlina, ki pa je zelo strupena. Nestrupena je samo rdeča jagoda, seme v njej pa je že strupeno. Posebnost tise je tudi njeno razmnoževanje, saj mora jagoda s semenom pred kalitvijo skozi prebavo ptice. Tisin les je trd in nesmolnat, zato je zanimiv za podstavke za lovskie trofeje. Zaradi prožnosti pa so ga nekoč uporabljali za izdelavo lokov.

Slika 6: Tisa.

Malo od starega razpela na levi strani ceste zavijemo na gozdno pot proti Dolinam. Pridemo do melišča, kjer je lepo vidna erozija. Med skalami je kar nekaj pozidnih kuščaric, ki se ob lepem vremenu grejejo na sončku. Na tem delu poti prevladujejo borovci. Tu rasteta temnordeča močvirnica in navadni kosmuljek.

Slika 7: Temnordeča močvirnica.

Slika 8: Navadni kosmuljek.

Pot nadaljujemo skozi gozd, ob poti pa rastejo ciklame, medena detelja, glavinec, gozdna krebuljica, naprstec. Spomladi pa tu cvetijo tudi šmarnice in zlato jabolko. Ko se pot iz grebena spusti na pobočje, raste okoli 100 m vstran na mejniku dolinske posesti, okoli 300 let stara bukev. Ko nas pot pripelje do prvega vikenda, pogledamo na levo in vidimo najdebelejši macesen na tem območju. Po strmi potki se vzpnemo na Reber, kjer je PD Blagovica ob svoji 10. obletnici postavilo razgledni stolp. Višina Rebri je 875 m, tu pa je žig številka tri. Ob lepem vremenu in dobri vidljivosti je tu čudovit razgled na vse strani naše Slovenije. Nekaj minut naprej od stolpa pa je še razgledna točka, kjer je tudi klopca, da se malo spočijemo in naužijemo lepih razgledov.

3. etapa Reber–Doline

Ko se vrnemo zopet na Doline, se nam odpre lep pogled na cvetoče travnike, ob katerih pa rastejo macesni in breze. Narava je tudi tu radodarna z zdravilnimi rastlinami, kot so origano ali dobra misel, materina dušica, dišeča lakota, rman, ranjak. Zgodaj poleti cvetijo tudi kukavice in razne zvončnice. Vse naše kukavice so zavarovane, saj so ranljiva vrsta rastlin. Njihova semena namreč ne morejo samostojno vzkleti. Ko na teh naletijo na ustrezeno simbiotsko glivo, lahko z njeno pomočjo vzkalijo in se razvijejo v novo rastlino. Problem so tudi gnojeni travniki, saj imajo kukavice rade vlažne, puste in negnjene travnike.

Slika 9: Kukavica.

Slika 10: Razgledni stolp na Rebri.

Slika 11: Pogled proti Dolinam.

Na dvorišču domačije Baloh, kjer dobimo četrtri žig, raste velika hruška, ki je stara okoli 120 let.

4. etapa Doline–Trojane

Po makadamski cesti se nato spustimo do prelaza Učak, ki je na nadmorski višini 609 metrov. Tu so 18. junija letos (2009) odkrili spomenik 6 padlim francoskim častnikom, ki so jih pred 200 leti napadli in ubili Rokovnjači.

Do Trojan nas loči 1 km hoje ob glavni cesti. Trojane slovijo po gostišču Konšek in njihovih krofih. To je gostilna z dolgoletno tradicijo, saj je delovala že v času furmanov. V antiki pa je tu potekala rimska cesta. Rimljani so tu postavili poštno in vojaško postojanko, ki se je imenovala Atrans. Pri hiši nasproti restavracije dobimo peti žig.

Slika 12: Spomenik padlim francoskim častnikom.

Če pa se spustimo kakšen kilometer po cesti proti Lukovici, pridemo do Šentožbolta. Pred cerkvijo stoji velika lipa častitljive starosti. Ob njej pa vidimo še kapelico sv. Elija, ki so jo verjetno postavili v času francoske okupacije. Kapelico so postavili na temeljih stare kostnice.

Slika 13: Lipa v Šentožboltu.

Slika 14: Breskovolista zvončnica.

5. etapa Trojane-Špilk

Pot nadaljujemo po makadamski cesti. Dvakrat prečkamo potok Bolska. Pot se počasi dviga, hodimo po gozdu. V tem gozdu je veliko srnjadi, jelenjadi, divjih prašičev, lisic, gamsov, divjih zajcev. Ko pridemo do planine Lipovec, kjer je tudi planšarija, se pot nadaljuje po kolovozu. Pred pašnikom pa zavijemo levo in po približno desetih minutah smo na najvišjem vrhu občine Lukovica, Špilku 957m. Tu je PD Blagovica postavilo bivak in orientacijsko vternico. Otvoritev bivaka je bila 25. 6. 1998. Ob poti na vrh je v tem času veliko ciklam, primožkov, razprostrte zvončnice, mnogocvetni salomonov pečat, škrlatnordeča zajčica. V bivaku je tudi šesti žig.

Slika 15: Bivak na Špilku.

Slika 16: Senožeti.

Pod Špilkom so Senožeti, kjer so pašniki in travniki. Velik problem pri teh travnikih je pretirano gnojenje z gnojem iz perutninske farme , ki se nahaja v bližnjih Gabrjah. Med potjo proti vasi naletimo na veliko deponijo gnoja, ki res ne sodi v to lepo naravo. Ti travniki skoraj nimajo cvetlic, med travo in ob robovih pa raste pšenica, seme se je zaneslo sem z gnojem. Pred leti, ko se še ni gnojilo, je tod rasla arnika, ki pa je sedaj ne najdemo več.

Slika 17: Deponija gnoja.

6. etapa Špilk-Češnjice

Iz Špilka se spustimo zopet do pašnika, brunarice in lovške preže, kjer je pot proti Gabrjam.

Od brunarice se lahko povzpnemo čez travnik do spomenika, postavljenega v počastitev 1943 leta ustanovljene Šlandrove brigade. Od spomenika se nam odpre lep pogled na Tuhinjsko dolino in Menino planino. Ob robu travnika raste navadna jerebika, to je grm ali do 15 metrov visoko drevo. Plodovi so rdeče jagode, ki vsebujejo veliko vitamina C, listi pa se jeseni obarvajo rdeče. Med travniškim cvetjem sem tu opazila navadno grebenušo.

Slika 18: Jerebika.

Slika 19: Pogled na Menino planino.

Rokovnjaška pot poteka od Trojan do Selc po Domžalski poti spominov. Urejena in odprta je bila 23. maja 1980 leta. Pot se je od leta 1944 imenovala Pot spominov NOB občine Domžale, nato so jo preimenovali v Domžalsko pot spominov. Ima status planinske poti, dolga je 110 km ter ima 19 kontrolnih točk.

Ob poti proti vasi sem opazila volčjo češnjo, ki ima zvonaste cvetove, ki so rjavovijolične barve in obenem dozorevajoče črne jagode. To je smrtno nevarna rastlina vsebuje pa strupen alkaloid atropin, ki je dobil ime po grški boginji usode Atropi.

Slika 20: Volčja češnja.

V Gabrijah sta vredni ogleda dve stari kašči. Ena se imenuje Jakelnučeva zidana kašča, zraven je tudi znamenje ter Pestotnikova kašča. Stari naj bi bili po pripovedi domačinke okoli 200 let. Kašče so enonadstropne gospodarske stavbe, v katerih so v starih časih hrаниli hrano. V spodnjih prostorih so hrаниli žita, kruh, semena. V zgornjem delu pa meso in mesne izdelke. Značilnost kašč je bila tudi dobra izolacija, tako da so živila ohranili celo leto.

Slika 21: Jakelnučeva kašča.

Slika 22: Pestotnikova kašča.

V bližini Rokovnjaške poti pa si lahko ogledamo še eno znamenitost. V vasi Prilesje raste ogromen Katretov kostanj, ki ima premer debla več kot 2 metra. Je zaščiten. Na bližnjem travniku pa sem videla tudi veliko rastišče smetlike, ki se v ljudskem zdravilstvu uporablja proti vnetim, utrujenim očem. Smetlika je polzajedalska rastlina, ki travam črpa za rast potrebne snovi.

Slika 23: Katretov kostanj.

Slika 24: Smetlika.

Pot nadaljujemo po asfaltirani cesti do odcepa na gozdno pot proti Selcam. Blizu križišča, kjer se cesta spusti proti Blagovici, si lahko ogledamo lepo obnovljen Jasnarjev mlin. Ob mlinu je eno pogonsko kolo, ki ga poganja voda, speljana po lesenem koritu. Ob mlinu raste mogočna vrba. V starem slogu je obnovljena tudi domačija.

Slika 25: Jasnarjev mlin.

Ko pridemo iz gozda v vas Selce, vidimo že pri prvi hiši zanimivo kaščo, staro nad 100 let. Malo naprej pa stoji Kozinčeve kužno znamenje. Kužna znamenja so postavljali v zahvalo za konec epidemije kuge, ki je v 17. stoletju terjala življenja ene tretjine prebivalstva Evrope.

Slika 26: Kašča v Selcah.

Slika 27: Kozinčev kužno znamenje.

Po asfaltirani cesti pridemo mimo vasi Poljana do Češnjic. Ena od tukajšnjih znamenitosti je stara Kašnikova hiša. Hiša ni naseljena, je pa lepo vzdrževana. Na njenem pročelju so ohranjene tri freske, ki so bile narejene 1787- vsaj ta letnica je napisana na večji freski. Levo in desno od te freske pa sta še dve zidni niši, v katerih sta tudi manjši freski. Na hribčku nad vasjo pa stoji cerkev, posvečena Karmelski materi božji. To cerkev in protiturški tabor okoli nje je 1689 leta omenjal že Valvazor v Slavi vojvodine Kranjske. Okoli cerkve so postavljena štiri znamenja, ki so lepo obnovljena, stara pa čez 100 let. V bližini Češnjic se dviga Veliki Ratitovec 909m, ki se je včasih imenoval Karmelska gora. Pri nekdanji podružnični šoli, ki so jo zaprli leta 1981, dobimo žig številka sedem.

Slika 28: Freske na Kašnikovi hiši.

Slika 29: Češnjice.

Slika 30: Način gradnje hiš nekoč.

7. etapa Češnjice–Trnovče

Iz Češnjic gremo po cesti nad vasjo Lipa proti vasici Laseno. Med potjo vidimo tudi razpelo, ki ima na podstavku vklesano letnico 1913.

Slika 31: Letnica na križu.

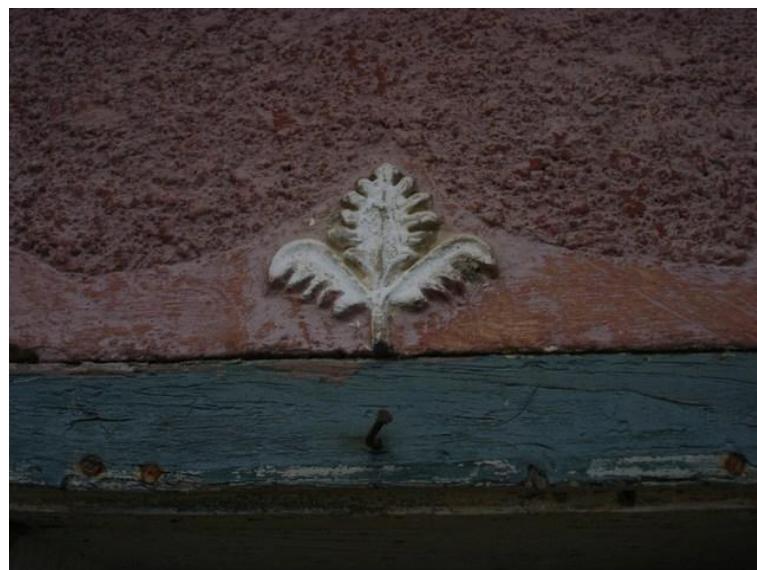

Slika 32: Navadna grebenuša.

Na koncu vasi vidimo zapuščeno veliko gospodarsko poslopje in hišo. Zanimivi pri tej propadajoči hiši so ornamenti na fasadi in nad okni ter lepo izrezljana vrata.

Slika 33: Ornamenti na hiši.

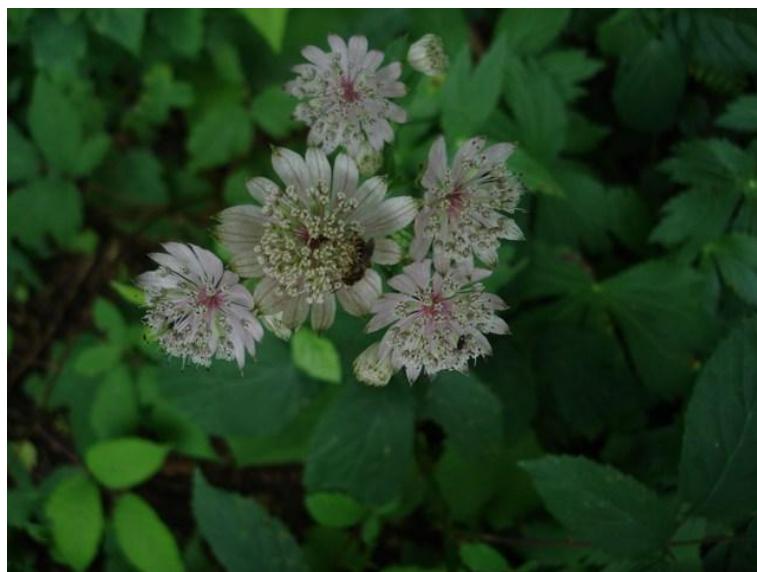

Slika 34: Ornamenti nad okni.

Pot nadaljujemo po grebenu, od koder je lep razgled na Črni graben in Tuhinjsko dolino, Menino planino in Kamniško-Savinjske Alpe. Skozi vas Pšajnovico pot nadaljujemo proti Zlatemu polju. Skozi celo pot pa nas spremljajo cvetoči travniki, veliko je tudi metuljev, najemo se sladkih jagod, ki rastejo ob poti. Ob cesti raste veliko konjske grive in navadni zajčji lapuh.

Slika 35: Obiskovalci na konjski grivi.

Slika 36: Veliki zali kobulček.

Ko gremo skozi Zlato polje, si lahko ogledamo cerkev sv. Marije Magdalene, ki je bila med vojno požgana. To cerkev je omenjal že Valvasor, obstajala pa naj bi od leta 1526. Ob poti vidimo še staro znamenje.

Pri kmetiji v Trnovčah dobimo osmi žig.

8. etapa Trnovče–Dupeljne

Iz Trnovč pridemo do Obrš. Tu stoji preko sto let stara kapelica, ki so jo pred kratkim obnovili.

Slika 37: Kapelica v Obršah.

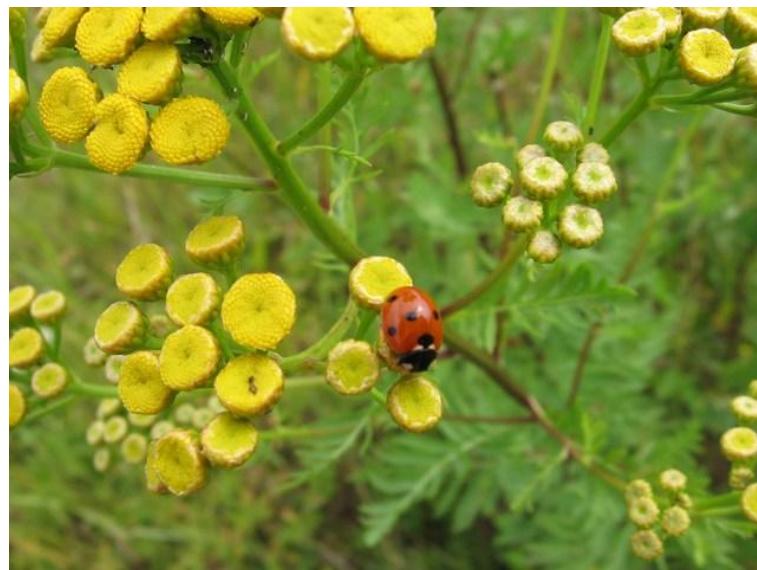
Ko potem prispemo do Preserij, zavijemo na gozdno cesto. Hodimo po mešanem gozdu, največ je smreke, hrasta, kostanja, gabra, malo manj bora in divjega bezga.

Slika 38: Divji bezeg.

Slika 39: Lazar.

Slika 40: Pikapolonica na vratiču.

Pri prvem kmetu v Dupeljnah dobimo deveti žig.

9. etapa Dupeljne-Brdo

Ob poti skozi vas imamo možnost videti razliko med gnojenim travnikom in negnojenim. Prvi je bil brez rož, medtem pa je bilo na negnojenem veliko cvetja .

Na steni nekega gospodarskega poslopja lahko vidimo staro orodje-terilnik za lan, staro žago z lesenim lokom in volovski komat.

Slika 41: Staro kmečko orodje.

Prečimo tudi potoček, ki je eden od izvirov potoka Radomlja. Ob potočku najdemo tudi smrdličko – če njene liste zmečkamo, oddajajo neprijeten vonj, od tod njeno ime.

V okolici kamnoloma, mimo katerega tudi gremo, raste veliko konjske grive in medene detelje. Pri spomeniku zavijemo levo v gozd, pridemo pa na cesto sredi vasi Rafolče. Nekaj časa hodimo po cesti, potem pa zopet zavijemo v gozd. Ob poti je cvetelo navadno kresničevje, navadni nageljček , videla sem pa tudi volčjo jagodo, ki je zelo strupena. Na travniku je cvetela tudi rumena lakota. To rastlino so včasih uporabljali pri pridelavi sira. Rumena lakota namreč vsebuje mlečno sirilo, to je encim, ki povzroči sesirjenje mleka. Poznamo pa še belo lakoto, ki tudi vsebuje mlečno sirilo. Obe lakoti pa zelo cenijo čebelarji, saj predstavljata dobro pašo za čebele.

Slika 42: Volčja jagoda.

Iz gozda pridemo na travnik, na katerem stoji kužno znamenje, zanimiv pa je tudi bližnji dvojni kozolec, ki se imenuje toplar. Kozolci so tudi ena od značilnosti Slovenije.

Slika 43: Kužno znamenje.

Še nekaj sto metrov in prispemo do lepega parka, ki pripada gradu Brdo.

V ribniku je sedaj veliko lokvanja in rumenega blatnika. V ločju se skrivajo žabe regice, nekaj je tudi rac mlakaric, ki so naša najbolj razširjena vrsta race. Do gradu gremo skozi kostanjev drevored. Te mogočne kostanje naj bi posadili Francozi v začetku prejšnjega stoletja. Starejši kot ta drevored pa je gabrov drevored, ki je malo naprej, ob cesti za Čeplje. Tu raste 75 gabrov častitljive starosti. Pohvalno pa je, da se na mesta propadlih dreves zasajajo novi gabri.

Slika 44: Kostanjev drevored na Brdu.

Slika 45: Gabrov drevored.

V parku so rastejo tudi stare lipe, javorji, bodika, tisa.

Grad Brdo je začel graditi vitez Janez Lamberg v 16. stoletju, dokončal pa ga je njegov sin. V gradu so bili od leta 1868 do druge svetovne vojne okrajno sodišče, davčni urad ter zapori. Spomladi leta 1943 so partizani grad požgali, povojsna oblast pa ni dovolila obnove. Obnovili so potem samo zunanje zidove. Nad vhodom je vzdiana plošča z napisom in grbom iz leta 1552. Tu dobimo deseti žig.

Slika 46: Grad Brdo.

Slika 47: Kersnikova spominska plošča.

V gradu Brdo je bil 4.9.1852 rojen pisatelj Janko Kersnik. Njegova najbolj znana dela so: Ciklamen, Kmetske slike, Jara gospoda, Testament. Leta 1881 pa je po smrti Josipa Jurčiča dokončal njegovo začeto povest Rokovnjači. Leta 1885 je bil Kersnik izvoljen za župana lukovške občine. Kersnik je bil tudi notar in lastnik gradu med letom 1883 in 1897. Umrl je leta 1897 zaradi sušice, pokopan pa je na Brdu. Na pročelju gradu je njegova spominska plošča.

10.etapa Brdo-Gradišče

Pot nadaljujemo mimo cerkve, ki je bila zgrajena 1718 leta na mestu, kjer je bila prej grajska kapelica. Na njeni steni je zanimiva sončna ura. Sončna ura je eden od najstarejših človekovih izumov. Na južno stran hiše so vzdali poševno navzdol palico, pod njo pa narisali številčnico. Palica je metala senco na številčnico in tako so odčitavali čas. Na Brdu se nahaja Čebelarski dom, ki je v lasti Čebelarske zveze Slovenije. Pod mogočno lipo stoji znamenje s svetim Ambrožem, zavetnikom čebelarjev.

Slika 48: Sončna ura.

Slika 49: Sv. Ambrož zavetnik čebelarjev.

V gozdičku med Brdom in Lukovico vidimo kapelico, ki je bila zgrajena 1755 leta. Skozi rokovnjaški gozdiček, mimo še enega znamenja, zgrajenega 1832 leta, prispemo v Lukovico.

Skozi Črni graben je potekala znana cesta Dunaj–Trst. Od konca 15. stoletja je bilo furmanstvo pomembna dejavnost kmečkega prebivalstva. Furmani so prevažali ljudi in blago z vozovi in kočijami. V Črnem grabnu je bilo veliko gostiln, ki so nudile hrano in zatočišče, ter v hlevih počitek za živali. Tudi v Lukovici je bilo kar nekaj takih zatočišč, najbolj znana pa je bila Slaparjeva gostilna.

Iz Lukovice gremo čez nadvoz avtoceste proti Gradišču. Tu naj bi Rimljani zgradili svojo utrdbo. Nekaj časa hodimo po cesti, nato pa zavijemo na travnik, gremo čez gozd in že smo na travniku pred Gradiščem. Gremo skozi vas in približno na sredini vasi vidimo informacijski kozolček.

Malo pred njim pa stojita Kovačeva kapelica ter Mačkov pod. Po pričevanju domačina je ta pod star okoli 100 let, je pa edina ohranjena stvar, ki je ostala od pogorele Mačkove domačije.

Slika 50: Kovačeva kapelica v Gradišču.

Slika 51: Mačkov pod.

V Gradišču je kar nekaj starih vodnjakov, ki pa so lepo obnovljeni.

Slika 52: Obnovljeni vodnjak.

Zanimiv je tudi čebelnjak, narejen je v današnjem času, vendar v starem stilu, ima slavnato streho in lepe panjske končnice. To so poslikane čelne stranice čebeljih panjev. Ta ljudska umetnost, značilna za Slovenijo, se je razvila v sredini 18. stoletja. Slikanje motivov se je končalo po 1. svetovni vojni. Znanih je več kot 600 različnih motivov. Pogosta je bila uporaba svetniških motivov, ki naj bi varovali čebele.

Slika 53: Čebelnjak.

Ohranjenih je tudi nekaj kašč, gospodarskih poslopij, zidanih in lesenih, zanimivo pa je, da ima vsak izrezljane drugačne ornamente na lesenem opažu.

Slika 54: Ornamenti na kozolcu.

Pod cerkvijo je brunarica turističnega društva in tam dobimo enajsti žig.

11.etapa Gradišče–Vinje

Od brunarice gremo do spomenika ter zavijemo desno na gozdno pot. Nad potjo na hribčku vidimo cerkev svete Marjete, ki naj bi jo postavili že leta 1526.

V gozdu prav prijetno diši, saj cveti veliko ciklam. Zanimivost teh lepih rožic je, da njihova korenika vsebuje strup, ki povzroči razpad rdečih krvnih teles. Mimo travnikov pa pridemo do Gradiškega jezera, okoli katerega je speljana 4200 m dolga pot, ki je zelo priljubljena pri rekreativcih in sprehajalcih. To jezero je bilo zgrajeno kot zadrževalnik na potoku Drtijščica, ki varuje avtocesto Ljubljana-Maribor pred hudournimi vodami. Na jezeru so svoje domovanje našle tudi race in labodi. Na svoj račun pa pridejo tudi ribiči.

Slika 55: Gradiško jezero.

Ob bregovih raste ločje ter navadna krvenka. Ob jezeru najdemo tudi tujerodno rastlino žlezavo nedotiko. Izvira iz Himalaje, vendar se je iz vrtov razširila v naravo, tako da so predvsem bregovi rek in jezer kar precej zaraščeni s to rastlino.

Slika 56: Navadna krvenka.

Nekaj sto metrov gremo okoli jezera, potem pa zavijemo levo v gozd, kjer se po dokaj strmi poti vzpenjamo proti Vinjam. Tod okoli je pred časom pohajal medved, zato je pred začetkom gozdne poti opozorilna tabla, ki opozarja, da je tu območje medveda. Pridemo iz gozda, gremo mimo travnikov in že smo v vasi Vinje. V bližini te vasice pa lahko vidimo ostanke razvalin gradu Rožek. Stal je na težko dostopnem hribu, obdan z obzidjem in obrambnimi stolpi. Grad naj bi napadli, oropali in opustošili kmetje v velikem kmečkem puntu leta 1515. Pri kapelici dobimo dvanajsti žig.

Slika 57: Kapelica v Vinjah.

12.etapa Vinje–Limbarska gora

Iz Vinj se povzpnemo po klancu do križa, tam pa zavijemo desno proti Negastrnu. Skozi vasico in čez travnik pridemo mimo opuščenega kamnoloma na gozdno pot proti Limbarski gori. Ta je s svojimi 773 metri ena najbolj razglednih gora v ljubljanski okolici. Je lahko dostopna tako iz moravške strani, kot iz Črnega grabna. Limbarska gora nam ob lepem vremenu nudi lep razgled na Kamniške planine, Julijce, zasavske in dolenjske griče in navsezadnje tudi na del Rokovnjaške poti, ki poteka po meji s kamniško občino.

Limbarska gora je znana po svoji baročni cerkvi svetega Valentina, ki je bila zgrajena okoli 1667 leta. Ta goduje 14. februarja in je prvi znanilec pomladi, po tem času se tudi pričnejo prva spomladanska kmečka opravila. Nedaleč od cerkve je stal grad, ki pa je bil že v Valvazorjevih časih v razvalinah. Valvazor tudi piše, da je ta grad dobil ime po lilijah, ki rastejo tod okoli.

Zanimivost pri cerkvi je tudi njen posebej stoeči zvonik, ki je v turških časih služil kot obrambni stolp.

Cerkev in obe kapelici, ki stojita vzhodno in zahodno od nje, so od leta 1999 razglašeni za kulturni in zgodovinski spomenik.

Slika 58: Cerkev in kapelica na Limbarski gori.

Slika 59: Kapelica na vzhodni strani.

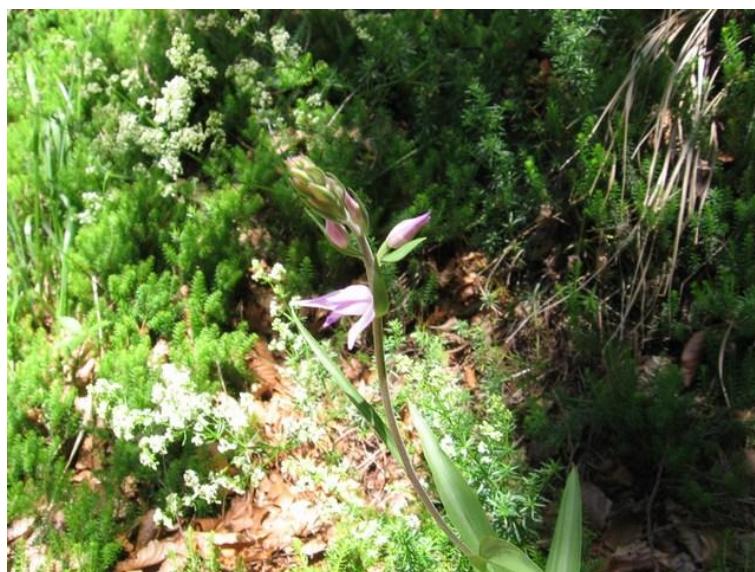
V bližini Rokovnjaške poti, ob stari božji poti iz Serjuč proti Limbarski gori, stoji Belo znamenje. Imenujejo ga tudi turško znamenje, po ljudski pripovedi naj bi na tem mestu domačini ubili šest turških oficirjev. V zahvalo za zmago nad Turki so pozidali to znamenje, ki se po obliki prišteva med kužna znamenja.

Slika 60: Belo znamenje.

13.etapa Limbarska gora–Golčaj

Iz Limbarske gore se spustimo proti vasi, nato pa zavijemo levo v gozd proti Golčaju. Hodimo po mešanem gozdu, največ raste bukve, gabra, nekaj pa smreke in borovca. V zgodnjem poletnem času cvetijo zvončnice, divji nageljčki, materina dušica, rman, dišeča perla, rumena in bela lakota, navadni repinec. Ob poti sem videla tudi turško lilijo ter rdečo naglavko, ki v teh krajih nista prav pogosti.

Slika 61: Rdeča naglavka.

Nasproti manjšega zapuščenega kamnoloma najdemo tudi znamenitost, ki se imenuje Votli kamen. Zgodba o tem kamnu pravi, da kdor je na god sv. Neže, zavetnice cerkve na Golčaju, vrgel kamen skozi Votli kamen, se je tisto leto poročil. Seveda je to veljalo samo na dan, ko je bila v cerkvi na Golčaju maša. Ker pa se je v gozdu pod votlim kamnom nabiralo veliko kamenja, ki so ga metali skozi luknjo, je gospodar gozda odbil vrhnji del votlega kamna, tako, da je dobil tako obliko, kot jo vidimo danes.

Slika 62: Votli kamen.

Pot nadaljujemo po lepi gozdnih potki. Po približno pol ure prispemo do Golčaja, kjer se Rokovnjaška pot konča. Prehodili smo 58 km dolgo, razgibano in zelo zanimivo pot. Cela pot je lepo označena in vzdrževana, zanjo skrbijo markacisti PD Blagovica.

Slika 63: Oznake ob poti.

Zaključek

Ko končujem seminarsko nalogu vidim, da sem se odločila prav, da opišem Rokovnjaško pot. Porabila sem dober mesec dni, da sem prehodila (prvič) našo planinsko pot in vse skupaj napisala. Na tej poti sem videla veliko zanimivih stvari, lepo naravo in veliko kulturnih spomenikov iz naše preteklosti. Ne smem pa pozabiti tudi prijaznih domačinov, ki so mi prijazno odgovarjali na moja vprašanja in mi povedali mnoge zanimivosti njihovih vasi.

Ker pot poteka okoli občine Lukovica, imamo priložnost spoznati mnoge vasi in zaselke, ki jih ne obiščemo prav pogosto. To je prilika, da spoznamo svojo bližnjo okolico malo bolj podrobno, samo z odprtimi očmi moramo hoditi. Saj pohodništvo naj nebi bila samo hoja in tekma za čim boljši čas. Vzeti si moramo čas, da se malo razgledamo okoli sebe, opazujemo naravo, metulje, ki letajo iz cveta na cvet, prisluhnemo petju ptic, čričkov, skratka, naredimo nekaj za telo in duha. Seveda pa moramo za naravo skrbeti in jo čuvati, da bodo tudi naši zanamci lahko uživali v lepotah le te. Rokovnjaška pot je lepo vzdrževana, zato je potrebno, dajo ohranimo tako kot je, hodimo po markiranih poteh, ne po bližnjicah, ne trgamo cvetja, ker to je najlepše v naravi ali na sliki.

Rokovnjaško pot so markacisti PD Blagovica speljali po trasi, ki je zahtevala čim manj posegov v naravo, zato so uporabili tudi nekaj lovskih poti. Rokovnjaška pot od Trojan do Limbarske gore poteka po trasi Evropske poti E6. Na tem delu poti je tudi glede erozije najbolj problematičen del. Poleg vremena, ki z dežjem, snegom, zmrzaljo, soncem pospešuje erozijo tal, tej poti naredijo največjo veliko škodo konjeniki. Ti s prečenjem melišča zelo uničijo pot. Tu bi bil potreben skupen dogovor z njimi glede varovanja poti.

Bila bi tudi varianta, da bi se pot speljala višje od melišča po grebenu. Vendar se tam v bližini nahaja eno večjih rastišč tise v Sloveniji, zato mislim, da ne bi bilo pametno speljati markirane poti na območje zaščitene rastline. Pot od Špilka do Lukovice naj bi bila po prvotnem planu speljana po meji med Črnim grabnom in Tuhinjsko dolino, vendar bi bil potreben prevelik poseg po gozdovih, zato je padla odločitev, da gre Rokovnjaška pot po asfaltirani cesti, del gre tudi po že obstoječi Domžalski poti spominov.

Rokovnjaška pot ni enakomerno oblijudena. Mislim, da ima največ pohodnikov del od Limbarske gore do Dolin. Čeprav je tudi preostali del zanimiv, na njem ni toliko pohodnikov. Poleti je del med Selcami in Lukovico manj priljubljen, ker je pot speljana v glavnem po asfaltu in soncu.

Zgodovinsko pa se mi zdi najbolj zanimivo Brdo z okolico ter Čebelarski dom z predstavitvijo čebelarjenja. Ta del poti je zanimiv ne samo za pohodnike, temveč tudi za šolske skupne, ki si ogledajo med drugim grad, ki je tudi rojstni kraj pisatelja Janka Kersnika.

Najbolj priljubljena za pohodnike, šolarje in mlade družinice je prav gotovo Limbarska gora. Tu je edina gostilna na vsej poti, kjer pohodnike prav prijazno postrežejo, za manjše otroke pa imajo manjše igrišče z igrali.

Kazalo slik

Slika 1: Zemljevid Rokovnjaške poti	3
Slika 2: Informacijska tabla v Blagovici.....	4
Slika 3: Lučnik in pogled na Blagovico.....	5
Slika 4: Cerkev sv. Neže.	5
Slika 5: Cerkev v Borjah.....	6
Slika 6: Tisa.	7
Slika 7: Temnordeča močvirnica.	7
Slika 8: Navadni kosmuljek.	8
Slika 9: Kukavica.....	9
Slika 10:Razgledni stolp na Rebri.	10
Slika 11: Pogled proti Dolinam.....	10
Slika 12: Spomenik padlim francoskim častnikom.	11
Slika 13: Lipa v Šentožboltu.....	12
Slika 14: Breskvolista zvončnica.....	12
Slika 15: Bivak na Špilku.....	13
Slika 16: Senožeti.	14
Slika 17: Deponija gnoja.....	14
Slika 18: Jerebika.....	15
Slika 19: Pogled na Menino planino.....	16
Slika 20: Volčja češnja.....	16
Slika 21: Jakelnučeva kašča.....	17
Slika 22: Pestotnikova kašča.....	17
Slika 23: Katretov kostanj.....	18
Slika 24: Smetlika.	18
Slika 25: Jasnarjev mlin.....	19
Slika 26: Kašča v Selcah.	19
Slika 27: Kozinčeve kužno znamenje.....	20
Slika 28: Freske na Kašnikovi hiši.	20
Slika 29: Češnjice.....	21
Slika 30: Način gradnje hiš nekoč.....	21
Slika 31: Letnica na križu.	22
Slika 32: Navadna grebenuša.....	22
Slika 33: Ornamenti na hiši.....	23
Slika 34: Ornamenti nad okni.....	23
Slika 35: Obiskovalci na konjski grivi.	24
Slika 36: Veliki zali kobulček.	24
Slika 37: Kapelica v Obršah.....	25
Slika 38: Divji bezeg.....	25
Slika 39: Lazar.	26

Slika 40: Pikapolonica na vratiču.....	26
Slika 41: Staro kmečko orodje.....	27
Slika 42: Volčja jagoda.....	28
Slika 43: Kužno znamenje.....	28
Slika 44: Kostanjev drevored na Brdu.....	29
Slika 45: Gabrov drevored.....	29
Slika 46: Grad Brdo.....	30
Slika 47: Kersnikova spominska plošča.....	30
Slika 48: Sončna ura.....	31
Slika 49: Sv. Ambrož zavetnik čebelarjev.....	31
Slika 50: Kovačeva kapelica v Gradišču.....	32
Slika 51: Mačkov pod.....	33
Slika 52: Obnovljeni vodnjak.....	33
Slika 53: Čebelnjak.....	34
Slika 54: Ornamenti na kozolcu.....	34
Slika 55: Gradiško jezero.....	35
Slika 56: Navadna krvenka.....	36
Slika 57: Kapelica v Vinjah.....	36
Slika 58: Cerkev in kapelica na Limbarski gori.....	37
Slika 59: Kapelica na vzhodni strani.....	38
Slika 60: Belo znamenje.....	38
Slika 61: Rdeča naglavka.....	39
Slika 62: Votli kamen.....	40
Slika 63: Oznake ob poti.....	40

Viri

Stane Stražar Moravška dolina, Mladinska knjiga, Ljubljana 1979

Stane Stražar Črni graben, Tiskarna Tone Tomšič, Ljubljana 1985

Schauer-Caspari, Rastlinski vodnik, Modrijan založba 2008

Cvetlice-vodnik po naravi, Založba Narava, Olševek Kranj 2006

Rokovnjaška planinska pot, dnevnik

Novice, 1855

<http://www.google.si/search?hl=sl&q=lukovica&btnG=Iskanje+Google&meta=&aq=f&og> (obiskano dne 5.8.2009)

<http://www.google.si/search?hl=sl&q=limbarska+gora&btnG=Iskanje&meta=> (obiskano dne 5.8.2009)